

Vyučovací předmět: Dějepis

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v učebně dějepisu nebo zeměpisu. Jeho hlavním posláním je utváření historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti pro předání historické zkušenosti. Výběr učiva a jeho strukturalizace vychází z chronologického pojetí a je proveden tak, aby žáci získali celistvý a objektivní obraz historie. Důraz je kladen především na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským a celosvětovým vývojem. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není uzavřenou minulostí a shlukem faktů, ale že se promítá i do současnosti.

Vyučující se zaměřují na výklad učiva určeného k trvalému osvojení a orientují se na podstatnější učivo. K formám práce, které jsou v hodinách upřednostňovány patří výklad, práce s učebnicí, historickými mapami, odbornou literaturou, využíváme poznatky získané v jiných předmětech (Z, VV, HV), získané četbou beletrie, z divadelních her, televizních pořadů, návštěv hist. expozic, výstav, muzeí, kult. památek apod. Při práci jsou zařazovány i poznatky z dějin regionu a místních.

Učivo navazuje na vlastivědu ve 4. – 5. ročníku. V 6. ročníku se probírá učivo o pravěku a starověku, v 7. ročníku o středověku a počátku novověku, v 8. ročníku novověk po I. sv. válku, v 9. ročníku období mezi dvěma sv. válkami, II. sv. válka a dějiny 20. století do současnosti.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žáci se seznamují s informačními zdroji spojenými s tematikou dějepisu
- pracují s termíny, událostmi, letopočty, s chronologií, která utváří schopnost orientovat se v historickém čase
- chápou promítání historie do současnosti, cyklické opakování se některých jevů
- diskutují a samostatně vyhledávají problémy

Kompetence k řešení problémů

- sledují současné výzkumy a nové poznatky, diskutují o nich, utváří si vlastní názor
- obhájí svůj názor, uvědomuje si odpovědnost, svědomitě plní úkoly a hodnotí si je

Kompetence komunikativní

- formulují své názory a myšlenky výstižně a souvisle
- naslouchají druhým, vhodně reagují, zapojují se do diskuze
- při práci využívají poznatky z veřejných sdělovacích prostředků, novin, časopisů a internetu

Kompetence sociální a personální

- spolupracují se spolužáky, učiteli a ostatními pracovníky školy
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v hodině, poskytují pomoc slabším spolužákům
- respektují zkušenosti pedagoga a ostatních dospělých osob

Kompetence občanské

- zhodnocují důsledky násilí v minulosti a převádějí je do současnosti
- respektují, ochraňují naše tradice, kulturní a historické dědictví, projevují pozitivní vztah k uměleckým dílům, zapojují se do soutěží a kulturních akcí regionu

Kompetence pracovní

- dodržují vymezená pravidla v hodinách dějepisu
- dodržují školní řád a vnitřní řád školy
- chrání vybavení učebny a udržuje pořádek
- poznávají vývoj některých pracovních nástrojů

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Vysvětlí cíl a způsob poznávání historie, poslání a úkoly archivů, muzeí, knihoven, galerií. Orientuje se v historickém čase, určí století, tisíciletí, vyjmenuje hlavní období historie. Charakterizuje současný světový názor na vznik světa a člověka. Charakterizuje jednotlivá období. Charakterizuje jednotlivá období, zvládne stručně popsat pravěké osídlení našich zemí. Objasní přírodní poměry, vývoj, obecné znaky, specifické zvláštnosti. Objasní přínos pro rozvoj světové civilizace. Objasní vliv přírodních poměrů na rozvoj Řecka, úlohu bájí, pověstí a náboženství, vysvětlí význam styku Řeků s okolním světem, porovnává státní zřízení ve Spartě a v Aténách. Charakterizuje přínos řecké a helenistické kultury, charakterizuje dílo a odkaz významných osobností.	<u>Úvod do vyučování dějepisu:</u> Úkol historické vědy, práce historika, hmotné a písemné prameny <u>Pravěk:</u> Vznik světa, člověka, mýty a náboženství, vědecký výklad vývoje člověka, vnik a vývoj lidského rodu Multikulturní výchova – etnický původ Paleolit Mezolit Neolit Eneolit Doba bronzová Doba železná Slované, stěhování národů Multikulturní výchova- kulturní difference <u>Starověk</u> Přehled států, obecné rysy, zvláštnosti Starověký Egypt, Mezopotámie, Indie a Čína <u>Starověké Řecko:</u> Přírodní podmínky a obchod, život v Řecku, Homérské období, Mykénské Řecko, Archaické období, Sparta a Atény Řecko – perské války Peloponéská válka Nadvláda Makedonie Kultura a vzdělanost	Zeměpis ČR- 9. ročník Z – 7. roč. Z – 7. roč. Ov - 6. roč. Literatura, fyzika, hudební výchova, výtvarná výchova, matem.	PT PT Aténská demokracie, tyranida, oligarchie atd. průběžně	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Popíše přírodní podmínky a objasní jejich vliv na vývoj římské společnosti, charakterizuje dobu královskou, republiku a císařství, vysvětlí význam a podstatu křesťanství, charakterizuje dílo a odkaz významných osobností.	<u>Starověký Řím:</u> Přírodní podmínky, Etruskové, život v Římě, doba královská, Raná římská republika, Panské války, zánik republiky, Spartakovo povstání, G.I.Caesar, I. a II. triumvirát, principát, pozdní říše římská, křesťanství, stěhování národů, zánik říše západořímské, kultura, umění a věda <u>Opakování:</u> podle tématických okruhů	Z – 7. roč. Literatura, fyzika, hudební výchova, výtvarná výchova,	průběžně	
Vyhledává informace, orientuje se významných dnech, zpracovává jejich rozbor, vnímá dějinný význam soc. smíru	Multikulturní výchova – princip soc. smíru a solidarity		PT	
Během 6. ročníku žák absolvuje jednu návštěvu okolního muzea dle aktuální nabídky	Multikulturní výchova – multikulturalita		PT	

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.
Popisuje vznik s ložení feudální společnosti, charakterizuje první státní útvary na našem území (Sámová říše, Velkomoravská říše, počátky českého státu), objasní úlohu křesťanství ve středověké společnosti, charakterizuje románskou kulturu.	<u>Raný středověk:</u> Germáni, Francká a Byzantská říše, křesťanství, Arabové a jejich výboje, Slované, Sámová říše, Velkomoravská říše, státy východních a jižních Slovanů, vznik Svaté říše římské, vznik uherského a polského státu, počátky českého státu, křesťanství v Čechách, první přemyslovští králové, románská kultura v Čechách		PT <i>Multikulturní výchova – kulturní diference</i>
Popíše hospodářství, způsob života jednotlivých vrstev středověké společnosti, život ve městě, charakterizuje významná období českého státu (poslední Přemyslovce, dobu vlády Karla IV. , Václava IV., husitství, Jiřího z Poděbrad, Jagellovce, s pomocí charakterizuje vývoj v jednotlivých částech Evropy, charakterizuje gotickou kulturu.	<u>Vrcholný a pozdní středověk:</u> Proměna středověké krajiny, města, gotický sloh Čechách, středověká vzdělanost, křížové výpravy, český stát za posledních Přemyslovců, Lucemburkové, husitská revoluce, Jiří z Poděbrad, Česká stát za Jagellovců, Evropa v pozdním středověku, Stoletá válka, tatarské, turecké a jiné výboje, vyhnání Arabů z Pyrenejského poloostrova	Literatura, výtvarná výchova, hudební výchova, občanská výchova – 6.ročník	Průběžně
Popíše za pomoci mapy hlavní objevné cesty a vysvětlí jejich přínos Evropě, objasní hospodářské a kulturní změny v Evropě, charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii, s pomocí charakterizuje vývoj v jednotlivých zemích Evropy.	<u>Raný novověk:</u> Hospodářství a společenské změny v Evropě v 15. a 16. stol., objevné cesty, civilizace Afriky, Asie, Ameriky, italská renesance a humanismus, reformace Španělsko za Karla V. , boj Nizozemí za svobodu, počátky absolutismu v Anglii, Francii, v Rusku, Svatá říše římská a německá reformace, boje s Turky,	Výtvarná výchova, občanská výchova 6. – 7. ročník	Průběžně
		Literatura, výtvarná výchova, občanská výchova 6. – 7. ročník	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Objasní co je humanismus, reformace, protireformace. Charakterizuje renesanční kulturu, charakterizuje české stavovské povstání, jeho důsledky a vliv na vývoj v Evropě, charakterizuje důsledky 30.leté války, charakterizuje barokní kulturu v Čechách.	vývoj v Polsku, české země po nástupu Habsburků, Česká stavovská společnost, náboženské poměry v Čechách v době předbělohorské, České království za Rudolfa II., české stavovské povstání, Třicetiletá válka, občanská válka v Anglii, Francie za Ludvíka XIV., barokní kultura, vývoj v Rusku za cara Alexeje a Petra I., rozvoj Pruska, vývoj habsburské monarchie po 30. leté válce, hospodářské postavení v českých zemích po třicetileté válce, Baroko v Čechách	Literatura, výtvarná výchova, hudební výchova, občanská výchova 6. ročník	Průběžně Průběžně	
Během 7. ročníku absolvuje žák návštěvu jednoho z okolních muzeí, dle aktuální nabídky, jednoho pietního místa (Lidice, Ležáky, Terezín)	Multikulturní výchova – multikulturalita Multikulturní výchova – princip soc. míru a solidarity Multikulturní výchova – etnický původ		PT PT PT	
Rozebírá dějinný význam soc. míru				

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipředmětové vztahy	Pozn.
Charakterizuje vznik USA a Velké Británie. Objasní osvícenství a jeho vliv na hospodářský a kulturní rozvoj v evropských státech a v habsburské monarchii. Objasní, proč došlo ke Slezským válkám a jaké byly důsledky. Objasní stručný vývoj Velké francouzské revoluce a její vliv na dění v Evropě. Popíše uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu, charakterizuje vznik průmyslové revoluce, zná některé vynálezy a vynálezece. Charakterizuje vznik a vývoj revoluce 1848/49 u nás a v jiných částech Evropy, sjednocení Itálie a Německa a jeho hlavní osobnosti. Charakterizuje vývoj v našich zemích a v Evropě v padesátých a šedesátých letech 19. století.	<u>Osvícenský absolutismus:</u> Velká Británie, počátky imperia, vznik USA, Svátá říše římská národa německého, mocenský vzestup Pruska, slezské války, reformy Marie Terezie a Josefa II., české země v druhé polovině 18. stol., Rusko za Kateřiny II. dělení Polska <i>Výchova dem. občana – občan, občanská společnost a stát</i> <u>Velká francouzská revoluce:</u> Konec absolutismu ve Francii, konstituční monarchie ve Francii, republika a jakobínská diktatura, direktorium a konzulát, císařství Napoleona I. <u>Ponapoleonská Evropa:</u> Vídeňský kongres a období restaurace, průmyslová revoluce, Červencová revoluce a vznik Belgie, východní a jihovýchodní Evropa, habsburská monarchie, metternichovský absolutismus <u>Revoluce 1848/1849:</u> Revoluce ve Francii, pokus o sjednocení Německa a Itálie, habsburská monarchie a české země, revoluční události jara 1848, porážka revoluce <u>Porevoluční Evropa:</u> Viktoriánská Anglie, Francie za Napoleona III., sjednocení Itálie a Německa, habsburská monarchie a české země ve druhé polovině 19. stol.	Zeměpis 9. ročník	PT

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipředmětové vztahy	Pozn.	
Objasní pojmy Imperialismus a kolonialismus, vývoj v Rusku a Japonsku. Charakterizuje kapitalistickou společnost, měšťanskou společnost a kulturu u nás. Vysvětlí příčiny vzniku ohnisek napětí v Evropě, záminku 1.světové války, průběh a její výsledky, objasní cíle českých politiků a vznik Československa. Během 8. nebo 9. ročníku žák absolvuje jednu návštěvu muzea, dle aktuální nabídky, jedno pietní místo (Ležáky, Lidice, Terezín)	<u>Imperiální doba:</u> Imperialismus a kolonialismus, vzestup USA, Rusko za posledních Romanovců, nová asijská velmoc Japonsko <u>Kapitalistická společnost a kultura před první světovou válkou:</u> Kapitalistická kultura, měšťanská společnost a civilizace, české země před první světovou válkou <u>První světová válka:</u> Dohoda, Trojspolek, průběh první světové války, ruská revoluce, Češi za první světové války Multikulturní výchova – multikulturalita Multikulturní výchova – princip soc. smíru a solidarity Multikulturní výchova – etnický původ	Literatura výtvarná výchova , hudební výchova, občanská výchova, zeměpis 9. ročník	Průběžně PT PT PT	

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipředmětové vztahy	Pozn.	
Charakterizuje poválečné uspořádání Evropy, okolnosti vzniku Československa, objasní rozdíly mezi komunismem a fašismem, vývoj Československu ve 20. letech min. stol., objasní vznik celosvětové krize, charakterizuje nástup fašismu a ohrožení demokracie v Evropě, charakterizuje kulturu a vědu 1. republiky. Objasní stručně a přehledně příčiny vzniku, průběh a výsledky 2. světové války, charakterizuje postavení našeho oboje a úlohu našich vojáků za války. Objasní důsledky 2. sv. války, řešení německé otázky u nás a v jiných zemích Evropy, charakterizuje poválečné Československo v letech 1946 – 1948, jeho duchovní a kulturní vývoj.	<u>Mezi dvěma válkami:</u> Poválečné uspořádání světa, vznik Československa, charakteristické rysy československé demokracie, komunismus, fašismus, 20. léta, léta prosperity v Československu, léta krize, světová hospodářská krize, nástup nacismu v Německu, ohrožení demokracie, vývoj v SSSR, rozpad versailleského systému, obrana demokracie a republiky, kultura a věda v I. republice. <i>Výchova dem. občana – občan, občanská společnost a stát</i> <u>II. světová válka:</u> Vypuknutí, západní tažení, bitva o Anglii, napadení SSSR, obrat ve vývoji II. sv. války, od mnichova k okupaci, nebezpečí totality ve II. republice, 14. a 15. březen 1939, protektorát, obrana národa, formy odboje, heydrichiáda, zahraniční odboj, českoslovenští vojáci na frontách II. sv. války, cesta ke svobodě, závěrečné etapy války, charakteristické rysy II. sv. války. <u>Evropa a svět po roce 1945:</u> Důsledky II. sv. války, mír po válce, řešení německé otázky, poválečné Československo do květnových voleb 1946, život po válce, odsun národnostních menšin, Evropa na rozcestí, rok 1948 v Československu, kulturní a duchovní vývoj v letech 1945 – 1948.	Zeměpis – 7. a 9. ročník Literatura, výtvarná výchova, hudební výchova, občanská výchova – 9-ročník Literatura, výtvarná výchova, hudební výchova	Průběžně PT	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipředmětové vztahy	Pozn.	
Charakterizuje příčiny nástupu komunizmu v Evropě, protikomunistický odboj a jeho následky u nás, charakterizuje rok 1968, normalizaci, sametovou revoluci a objasní její příčiny, Charakterizuje mezinárodní vývoj v 50, 60, 70, 80 letech.	<u>Rozdělené světy:</u> Upevnění sov. bloku, komunistické Československo, protikomunistický odboj, pouťorový exil, změny v Evropě v 50. a 60. letech, pád mýtu o socialismu, léta uvolnění, rok 1968, normalizace, mezinárodní vývoj od 60. let, konec nesvobody, Češi a Slováci na cestě k sametové revoluci (1989). Vznik České republiky.	Literatura, výtvarná výchova, hudební výchova		
Během 8. nebo 9. ročníku žák absolvuje jednu návštěvu muzea dle aktuální nabídky, jednu návštěvu pietního místa (Ležáky, Lidice, Terezín)	<i>Multikulturní výchova – multikulturalita</i> <i>Multikulturní výchova – princip soc. smíru a solidarity</i> <i>Multikulturní výchova – etnický původ</i>		<i>PT</i> <i>PT</i> <i>PT</i>	

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v 6., 7. a 9. ročníku s časovou dotací v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. a 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka je realizována obvykle v běžných učebnách, v učebnách vybavených ICT technikou, v informačním centru nebo v žákovské knihovně. Z výukových metod je preferována diskuze a skupinové vyučování. Dále jsou využívány diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatné práce, soutěže, testy, dramatizace, referáty a video. Výuka je doplněna o besedy, využívány jsou také dotazníky.

V rámci předmětu dochází k formování a rozvíjení občanského profilu žáků, orientace ve významných okolnostech společenského života, utváření vztahů žáků ke skutečnosti, formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života, formování vědomí odpovědnosti za vlastní život a vedení k sebepoznávání. Přispívá k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech a k poznávání otázek obrany státu.

Výchovně vzdělávací strategie

Vyučující využívá všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- kriticky myslí a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- naslouchají promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- komunikují na odpovídající úrovni
- využívají ke komunikaci vhodné technologie

Kompetence sociální a personální

- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají,
- upevňují dobré mezilidské vztahy
- hodnotí svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

- žáci znají základní legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- respektují názory ostatních
- formují si volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipředmětové vztahy	Pozn.	
Vysvětlí, podle kterých přírodních cyklů člověk člení svůj čas na dny, měsíce a roky. Objasní, proč byl měsíc rozdělen na týdny a z čeho je tento časový úsek odvozen. Dokáže vyjmenovat měsíce, roční období a stanovit jejich počátek Vysvětlí pojmy spojené s cyklem roku (např. dožínky, advent a Vánoce, masopust, Velikonoce, svatodušní svátky,...).	Rok v jeho proměnách a slavnostech Cyklus dne, týdne a roku	Zeměpis		
Popíše svůj denní režim v pracovní a volné dny.	Denní rytmus			
Uplatňuje osobní, intimní a duševní hygienu v denním životě. Popíše, jaké jsou vhodné a nevhodné způsoby využití volného času.	Volný čas			

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Žák si formou samostatné práce vypracuje vlastní režim dne. S pomocí učitele rozvíjí základní rysy kreativity. Vysvětlí pojmy rodina, širší rodina, neúplná rodina. Sestaví jednoduchý rodokmen. Objasní pojmy dědeček, babička, strýc, teta, sestřenice, bratranec, tchán, tchyně, zeť, snacha atd. Objasní pojem generace dětí, rodičů a prarodičů. Pomocí rodinných fotografií zavzpomíná na různé rodinné oslavy a uvědomí si jejich význam. Objasní, proč potřebuje rodinu. Vysvětlí, co všechno pro člověka znamená rodina a kdy je člověk závislý na ostatních členech rodiny. Rozpozná a pojmenuje klady a zápory soužití generací v rodině.	<i>Osobnostní rozvoj, organizace vlastního času, plánování učení a studia, kreativita</i> Domov a rodina Moje rodina		PT	
Popíše byt, v němž žije a nakreslí jednoduchý plánek. Vysvětlí, z jakých místností se byt skládá a co označuje pojem byt 3+1. Rozdělí byty podle vlastnictví na družstevní, obecní,...	Uspořádání bytu	Rodinná výchova		
Objasní, kdy a jak vzniklo samostatné Československo. Pojmenuje prvního československého prezidenta a další dva státníky, kteří s ním spolupracovali při vzniku státu.	28. říjen 1918	Dějepis		
Vyjmenuje a vysvětlí funkce rodiny. Popíše druhy náhradní rod. výchovy. Vysvětlí pojmy civilní a církv. sňatek. Vyjmenuje, kdo s kým nemůže uzavřít sňatek. Objasní, v čem spočívá plánované rodičovství.	Manželství a rodičovství Rodina, její funkce a náhradní rodinná výchova.	Rodinná výchova		
Vysvětlí, z čeho se skládá rozpočet a jaký by měl být poměr příjmů a výdajů.	Hospodaření domácnosti			

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.
Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší jednorázové a pravidelné příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů. Rozezná, kterým lidem může důvěřovat a kterým ne. Dokáže razantně odmítnout návrhy cizího člověka. Jednoduše vysvětlí, co znamená pojem ekologie. Objasní odlišnosti života na venkově a ve městě. Rozpozná protiprávní jednání – vydírání, šikanu, krádež, ohrožení bezpečnosti sebe i druhého člověka. Pojmenuje, jaké vlastnosti by měl mít přítel, jaký je rozdíl mezi přítelem a známým, mezi přátelstvím a láskou. Formou aktualit z novin a jejich rozboru a řízeného rozhovoru si žák uvědomuje sebe sama jako součást určitého etnika a učí se respektovat zvláštnosti různých etnik žijících v jeho okolí, České republice i v Evropě. Uznává rovnocennost všech etnických skupin a kultur, vnímá postavení národnostních menšin, seznamuje se s projevy rasové nesnášenlivosti a učí se proti nim vystupovat. Snaží se přispívat k odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám. Rozumí pojmu křesťanství. Vysvětlí, jaké obřady se konají v kostele. Chápe význam Vánoc, popisuje vánoční zvyky. Rozumí rovnosti všech občanů před zákonem rovní. Vysvětluje nadřízenost a podřízenost, jaké schopnosti a vlastnosti by měl mít nadřízený. Objasní, kteří lidé jsou závislí na pomoci ostatních.	Rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich odlišnosti Nakládání s penězi Sousedé, hosté a cizí lidé Domov a jeho přírodní okolí Lidská setkání <i>Multikulturní výchova, kulturní diference, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity</i> Vánoce Rovnost a nerovnost	Přírodopis Literatura	SFG PT

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Vypráví pověst o tom, jak se dostal symbol lva do českého znaku. Dokáže vyprávět pověsti o počátcích našeho národa a země (praotec Čech, hora Říp, kněžna Libuše, Přemysl Oráč). Vysvětlí, jaký význam může mít pojem vlast. Dokáže vyjmenovat stát. symb. ČR.	Naše vlast Pověsti o počátcích českého národa	Dějepis Český jazyk		
Seznámí se s osobnostmi z našich dějin (literatura, věda, kultura,...)	Naši slavní předkové	Dějepis		
Vyjmenuje příklady přírodních krás, kulturního dědictví, vynálezů, výrobků, umělců a jejich děl, sportovců, kteří proslavili ČR v zahraničí. Chápe význam mateřského jazyka. Vyjmenuje hlavní jazykové skupiny v Evropě.	Co nás proslavilo Mateřský jazyk	Český jazyk		
Rozdělí jazyk na spisovný a nespisovný, vysvětlí pojmy slang, nářečí a obecná čeština.	Škola, obec, region, země Moje obec			
Seznámí se s právy a povinnostmi žáků, žák. samosprávou, chápe význam vzdělání. Vysvětlí, co tvoří obec. Vyjmenuje důležitá místa obce, nakreslí plán obce.	Radnice a obecní zastupitelstvo	Dějepis		
Objasní, kým je řízen život obce (města), kdo stojí v čele obecního úřadu a jaká je struktura obecního úřadu. Dokáže vyjmenovat některé odbory městského úřadu.	Památná místa a významné osobnosti bydlíště	Zeměpis, dějepis		
Dokáže promluvit o historických památkách a událostech, slavných rodácích, přírodních krásách, místním folklóru a známých výrobcích obce.	Praha – matka měst	Zeměpis, dějepis		
Objasní význam Prahy jako hlavního města ČR a sídla nejvyšších státních orgánů. Vyjmenuje nejvýznamnější pražské památky.	Významná místa naší země		PT	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Dokáže pojmenovat některá významná místa svého regionu a celé České republiky a vysvětlit, čím se proslavila. Vyjmenuje, které země tvoří ČR. Objasní pojmy národ, národnostní menšina, stát. Vysvětlí, v čem se mohou jednotlivé národy lišit. Zjistí z učiva děj., jak se vyvinul stát. Vyjmenuje některé národnostní menšiny žijící v ČR. Rozumí pojmu rasismus, chápe, že všechny národy jsou rovnocenné.	Národ, Národnostní menšiny			
Žák provádí s pomocí učitele a v rámci diskuze se spolužáky rozbor aktuálních článků z novin a časopisů.	Mediální výchova, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		PT	
Rozlišuje druhy majetku (rodinný, osobní, obecní, družstevní, státní). Dokáže popsat, jak lze majetek získat. Vysvětlí, jak se stát stará o sociální spravedlnost pro své občany. Vyjmenuje hlavní body sociální politiky státu. Chápe význam slova sponzor. Vysvětlí, co může sponzor financovat. Vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele.	Majetek a bohatství Majetek Základní práva spotřebitelů		SFG	
Vysvětlí pojem vlastnictví. Dokáže pojmenovat, kdo může být vlastníkem, jak vlastnictví vzniká, jak může zaniknout a jak vlastník nesmí se svým majetkem zacházet. Objasní pojmy fyzická a právnická osoba, spoluvlastnictví podílové a bezpodílové. Uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení. Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice).	Vlastnictví Služby bank, aktivní a pasivní operace Produkty finančního trhu pro získávání prostředků		SFG	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Pojmenuje, jaké typy krajiny rozeznáváme v našem podneb. pásu. Vyjmenuje nejdůležitější typy chráněných území v ČR. Ukáže spolužákům na mapě národní parky a některé CHKO v České republice.	Přírodní bohatství a jeho ochrana Poznej svoji krajinu	Zeměpis, přírodopis		
Vysvětlí pojmy ekologie, životní prostředí. Vyjmenuje základní složky životního prostředí. Objasní největší ekologické problémy světa. Rozumí tomu, proč je třeba chránit životní prostředí, a dovede vyjmenovat státní orgány a některé nestátní organizace, které se touto ochranou zabývají. Označí čtyři přírodní živly a vysvětlí, jak se jich využívá při výrobě elektrické energie.	Chraň svoji krajinu	Přírodopis		
Vysvětlí pojmy kultura, hmotné a duchovní hodnoty. Orientuje se ve významech pojmu kultura (např. zemědělská kultura, kultura cestování, chování, jazyka, oblékání, stolování atd.). Objasní pojem umění a vyjmenuje druhy umění. Vypráví spolužákům, jaké kulturní akce navštěvuje. Popíše funkce umění. Rozumí pojmu kýč.	Kultura a její rozvíjení Kultura a umění	Rodinná výchova, pracovní činnosti		
Orientuje se ve vývoji historických uměleckých slohů. Dokáže pojmenovat jednotlivé umělecké slohy a upozornit na jejich základní znaky. Rozumí pojmům moderní umění a postmodernismus ve 20. století.	Historické umělecké slohy	Dějepis		
Vysvětlí pojmy aktivní a pasivní zábava, aktivní a pasivní odpočinek. Vyjmenuje nejdůležitější kulturní instituce. Vypráví spolužákům, které kulturní instituce nejčastěji navštěvuje.	Kulturní instituce	Literatura, výtvarná a hudební výchova		

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Vysvětlí, jaké byly historické důvody vzniku státu. Objasní pojem stát, právní norma (proč stát vytváří právní normy), z čeho se právní normy vyvinuly. Vyjmenuje základní znaky státu, další znaky státu. Vysvětlí, proč se občané sdružují v politických stranách. Dokáže vyjmenovat parlamentní strany, které jsou zastoupeny v Parlamentu ČR.	Stát a právo Vznik státu a právních norem	Dějepis		
Vyjmenuje současné typy státu (republika, království,...), vysvětlí, na jakém principu fungují, a uvede příklady evropských zemí. Objasní pojem a vyjmenuje typy otrokářského státu a feudálního státu, uvede příklady.	Historické typy států (stát otrokářský a feudální)	Dějepis		
Objasní pojem a vyjmenuje typy demokratického státu a totalitního státu, uvede příklady. Rozdělí státní moc na zákonodárnou, výkonnou a soudní a popíše, čím se jednotlivé složky moci zabývají.	Historické typy států (stát demokratický a totalitní)	Dějepis		
Vyjmenuje druhy voleb ČR. Vysvětlí pojmy parlam., kraj. a obecní volby, volby do Evr. parlamentu. Objasní, kdo může být volen a kdo může volit, na jak dlouho jsou voleni poslanci, senátoři atd. Popíše, jak volby probíhají a co znamená, že volby jsou všeobecné a rovné, přímé, tajné. Objasní, čím se zabývá Parlament ČR, co má na starosti krajská a co obecní samospráva.	Volby			
Vysvětlí, kdo je součástí výkonné moci, jaké hlavní pravomoci má prezident, kdo tvoří vládu. Dokáže vyjmenovat některá ministerstva a jména klíčových členů vlády.	Výkonná moc = prezident a vláda			

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Vyjmenuje soustavu českých soudů. Vysvětlí, co znamená přirozená a co vynucená autorita. Popíše, jací právníci jsou činní v soudním řízení. Objasní, jakou funkci v právním řízení má soudce, advokát a státní zástupce.	Soudní moc			
Chápe význam pojmu svoboda. Vysvětlí pojem Ústava – základní zákon státu. Vyjmenuje základní práva, která nám zaručuje Listina základních práv a svobod. Rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu.	Práva a povinnosti občanů Obrana státu			
Vysvětlí rozdíl mezi zákonem a morálkou. Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	Právo a morálka Korupce			
Formou aktualit z novin a jejich rozboru a řízeného rozhovoru si žák uvědomuje sebe sama jako součást určitého etnika a učí se respektovat zvláštnosti různých etnik žijících v jeho okolí, České republice i v Evropě. Uznává rovnocennost všech etnických skupin a kultur, vnímá postavení národnostních menšin, seznamuje se s projevy rasové nesnášenlivosti a učí se proti nim vystupovat. Snaží se přispívat k odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám.	<i>Multikulturní výchova, kulturní diference, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity</i>		PT	
Žák provádí s pomocí učitele a v rámci diskuze se spolužáky rozboru aktuálních článků z novin a časopisů.	<i>Mediální výchova, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>		PT	
V konkrétních situacích silniční a železniční dopravy uplatňuje bezpečné chování, které neohrožuje jeho osobu ani jiné účastníky.	Dopravní výchova		DV	

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Objasní fyzické, ale hlavně psychické znaky dospívání. Popíše, k jakým problémům dochází mezi rodiči a dospívajícím, jak se mění jeho pohled na svět. Vysvětlí, k jakému zkratkovitému řešení se může dospívající uchýlit. Popíše, jak můžeme dospět ke kompromisu. Dokáže vyhledat pomoc odborníků prostřednictvím telefonních čísel ped. – psych. poradny, krizového centra, linky důvěry, linky bezpečí.	Člověk a dospívání Dospívání	Přírodopis, rodinná výchova		
Vysvětlí, jaká nová naplnění života dospívající hledají. Objasní pojem tzv. denního snění. Popíše, jaká rizika dospívání přináší (návykové látky, předčasný sexuální zážitek, který může přivodit nechtěné těhotenství, pohlavní nemoci, AIDS,...)	Hledání nového naplnění života	Přírodopis		
Popíše význam pozdravu, jak zdravíme blízké a jak ostatní dospělí. Vysvětlí pojem parta a označí, jaký dobrý, nebo špatný vliv může na člověka mít. Rozumí pojům šikanování a rasismus. Uvede příklady fyzického a psychického ponižování druhého člověka. Uvede příklady rasismu z historie i ze současnosti.	Člověk hledající společenství Hledání blízkého člověka			
Formou aktualit z novin a jejich rozboru a řízeného rozhovoru si žák uvědomuje sebe sama jako součást určitého etnika a učí se respektovat zvláštnosti různých etnik žijících v jeho okolí, České republice i v Evropě. Uznává rovnocennost všech etnických skupin a kultur, vnímá postavení národnostních menšin, seznamuje se s projevy rasové nesnášenlivosti a učí se proti nim vystupovat.	Multikulturní výchova, kulturní diference, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity		PT	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Snaží se přispívat k odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám. Objasní pojmy komunikace (verbální, neverbální), dialog, monolog. Nacvičí a předvede spolužákům neslovní formy komunikace (mimika, gestikulace,...). Vysvětlí, za jakých podmínek má komunikace smysl. Objasní pojmy láska duševní a tělesná. Rozumí pojům sex, sexualita. Chápe, jaká rizika přináší předčasný pohlavní styk. Uvede příklady antikoncepce. Vysvětlí, jak odvozujeme pojem zemský řád, fyzikální čas z vesmírného řádu. Objasní, co to jsou biologické hodiny. Uvede příklady nezodpovězených otázek, kterými se člověk zabývá. Vysvětlí rozdíly mezi neživou a živou přírodou, mezi říší rostlinnou, živočišnou a druhem homo sapiens. Rozdělí vědy na přírodní a společenské, uvede příklady. Vysvětlí pojmy duchovní, duševní, tělesné, osobní, citové a sociální zdraví. Řídí se zdravým životním stylem, zná jeho zásady. Vyjmenuje choroby, které souvisí s nezdravým životním stylem, dokáže popsat příčiny jejich vzniku. Uvědomuje si význam sportu pro zdravý životní styl. Chápe nebezpečí kouření, alkoholismu a drog. Diskutuje o příčinách dopravních nehod a jejich předcházení, argumentuje pro správné řešení situace. Vysvětlí, jaké těžkosti, utrpení a ztráty mohou každého člověka v životě potkat.	Komunikace Muž, žena, láska a všechno, co k tomu patří Člověk hledající svůj svět Člověk a svět Zdravý způsob života Dopravní výchova Člověk hledající sám sebe Smysl života	Český jazyk Přírodopis, rodinná výchova Zeměpis, přírodopis Rodinná výchova, tělesná výchova	DV	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Zamyslí se nad smyslem života. Vyjmenuje, jaké náhražky smyslu života lidé často ve stresových situacích hledají. Popíše, k jakým důsledkům může vést alkohol, drogy, primitivní sex,.... Vysvětlí pojmy řád světa jako celku (např. pro křesťany boží řád) a řád lidské společnosti. Uvede příklady spravedlivých a nespravedlivých společenských řádů ve světě a objasní jejich podstatu. Popíše, jaké může člověk zastávat role ve společnosti a objasní pojem status. Chápe školu jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství. Podílí se na vzniku demokratické atmosféry a vztahů ve škole. Uvědomuje si význam žákovské samosprávy a spolupráce školy s institucemi v obci. Objasní čtyři vývojové podoby člověka jakožto právního subjektu – otroctví, nevolnictví, poddanství a občanství. Seznámí se se základními ideami Deklarace práv člověka a občana a dokáže je volně interpretovat. Seznámí se se základními tezemi Listiny základních práv a svobod. Pojmenuje a vysvětlí, z čeho plynou projevy porušování práv člověka jako jsou krajní individualismus, kolektivismus, rasismus (antisemitismus), xenofobie, anarchie a terorismus. Žák si formou sociální hry, např. hra na žalobce a soudce, seznamuje s právy a povinnostmi občana, učí se je aktivně uplatňovat a přijímat odpovědnost za své postoje a činy.	Člověk a předpoklady soužití Člověk a řád Občanská společnost a škola Lidská práva v zrcadle dějin Problémy v oblasti lidských práv Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a stát, Listina základních práv a svobod	Dějepis	PT	
			PT	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Seznámí se se základními články Všeobecné deklarace lidských práv Vysvětlí, co to znamená, že každý člověk je způsobilý k právům, k právním úkonům a k protiprávním úkonům. Objasní pojmy egoismus a intolerance, doloží na příkladech. Seznámí se s rozdíly mezi pojmy obživa, zaměstnání a povolání. Dokáže vysvětlit, co je to podnikání. Objasní kritéria výběru povolání a důležitost vzdělání. Vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít. Pojmenuje, jakých cest využívá člověk k poznávání světa. Rozdělí vědy na přírodní a společenské. Objasní pojem víra. Dokáže vysvětlit, co jsou to polyteistická a co monoteistická náboženství. Vyjmenuje nejrozšířenější světová náboženství. Zopakuje si vědomosti o umění ze sedmého ročníku a orientuje se v různých druzích umění. Objasní pozitivní a negativní vliv člověka na planetu Zemi. Žák provádí s pomocí učitele a v rámci diskuze se spolužáky rozbor aktuálních článků z novin a časopisů.	Všeobecná deklarace lid. práv O právní ochraně člověka, egoismu, intoleranci i dalších záležitostech Člověk a předpoklady zapojení do lidské spolupráce Zaměstnání nebo povolání Úrok, pojištění Člověk a předpoklady harmonického soužití se světem Člověk poznává svět Člověk jako tvůrce Mediální výchova, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Literatura, český jazyk, matematika, fyzika, chemie Přírodopis	SFG PT	

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Vysvětlí, co to znamená, že člověk je tvor společenský, jak vzniká mezi lidmi vzájemné pouto. Chápe, jak je důležitá spolupráce mezi lidmi. Pojmenuje, co řadí psychologie mezi základní projevy lidského života. Dokáže rozdělit city na a) afekty, nálady a vášně a b) nižší a vyšší. Vysvětlí pojem náboženství, dokáže vyjmenovat a charakterizovat základní pojmy z nejdůležitějších náboženských systémů současného světa. Uvede příklady, k jakým stresovým situacím může v rodině docházet. Popíše, co je to stres, čím bývá doprovázen a jak se se stresovou situací v rodině můžeme vyrovnat. Dokáže vyjmenovat právní předpoklady k uzavření manželství. Vysvětlí, jaké vztahy jsou garantovány mezi manžely a mezi rodiči a dětmi. Seznámí se s funkcemi poradny pro rodinu, komise pro péči o rodinu a děti při obecním (městském) úřadu a referátu sociálních věcí okresního úřadu. Vyjmenuje formy sdružování občanů a uvede konkrétní názvy organizací, které do nich patří. Seznámí se s Ústavou ČR a dokáže se v ní orientovat. Osvojí si a vysvětlí základní informace o moci zákonodárné, výkonné a soudní. Chápe význam územní samosprávy, Nejvyššího kontrolního úřadu a České národní banky. Objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.	Smysl společenství Spolupráce lidí a její podmínky, mýtus a náboženství, citový život člověka Rodina a péče státu o ní, její nezastupitelnost v životě člověka Občanská společnost, sdružování občanů, obec, stát Sdružování občanů, stát a ústava Obrana státu			

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Vyjmenuje, jaké volby v ČR probíhají, proč se občané sdružují v politických stranách, kolik procent volebních hlasů musí politická strana získat, aby se dostala do Poslanecké sněmovny. Objasní pojmy koalice a opozice. Orientuje se v pol. stranách, které tvoří v současnosti Parlament ČR. Žák se seznámí s pojmy volební systémy, demokratické volby a politika, s problematikou obce formou hry na volby, parlament a obecní zastupitelstvo a radu. Vysvětlí pojmy státní občanství (za jakých podmínek se může stát cizí státní příslušník občanem ČR), azyl. Dokáže říci, jaká u nás mají práva národnostní menšiny. Objasní pojmy přímá a nepřímá demokracie. Chápe, co to znamená, že volby jsou všeobecné a rovné, přímé, tajné. Seznámí se s fungováním a pers. obsazením samosprávy v obci. Dokáže rozdělit náš právní řád na základní oblasti (ústavní a správní právo, občanské, rodinné, pracovní a trestní právo). Rozumí významu pojmu občanská společnost. Formou aktualit z novin a jejich rozboru a řízeného rozhovoru si žák uvědomuje sebe sama jako součást určitého etnika a učí se respektovat zvláštnosti různých etnik žijících v jeho okolí, České republiky i v Evropě. Uznává rovnocennost všech etnických skupin a kultur, vnímá postavení národnostních menšin, seznamuje se s projevy rasové nesnášenlivosti a učí se proti nim vystupovat. Snaží se přispívat k odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám.	Výchova demokratického občana: formy participace občanů v politickém životě Svoboda sdružování, občanství, samospráva a protispolečenské jevy Multikulturní výchova, kulturní difference, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity		PT PT	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Připomene si z učiva dějepisu důležité postavy z historie českého státu až do vzniku samostatné Československé republiky. Dokáže vyprávět o důležitých meznících vývoje ČSR až po vznik samostatné České republiky. S pomocí encyklopedie objasní spolužákům pojmy autonomie, federace a konfederace. Objasní pojmy ekonomie a ekonomika. Vysvětlí, co to jsou statky, čím je určena hodnota výrobku, jaké jsou funkce peněz. Vyjmenuje a popíše typy ekonomik a jednotlivá odvětví a sektory národního hospodářství. Definiuje pojem výroba. Objasní, co je cílem podnikání. Na příkladu kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny. Na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz. Vysvětlí pojmy zisk, celkové příjmy a výdaje. Rozumí pojmu státní rozpočet (přebytkový, vyrovnaný rozpočet, deficit – schodek). Seznámí spolužáky s tím, co tvoří příjmové a výdajové části státního rozpočtu. Seznámí se s jednotlivými typy podniků (živnosti, obchodní společnosti, družstva, státní podniky). Objasní, kdy se používá slovo mzda a kdy plat, jaké jsou formy základní mzdy a jaké další odměny a příplatky může pracovník dostávat. Seznámí se s tím, komu jsou vytvářeny zvláštní pracovní podmínky, jak je to s mateřskou dovolenou, jak je to s prací mladistvých.	Formování naší státnosti do vzniku Československé republiky Vznik Československé republiky a vývoj v letech 1918 až 1993 Občan v právních a ekonomických vztazích Dělba práce, lidské potřeby a druhy statků, tržní hospodářství, peníze a hodnota, podnikání, výroba, odvětví a sektory národního hospodářství. Inflace Zisk, investice a výrobní náklady, státní rozpočet a daně, národní hospodářství, podnikání z hlediska jeho formy a vlastnictví	Dějepis Dějepis	SFG	

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
Seznámí se a dokáže interpretovat základní teze z pracovního práva, které jsou věnované pracovní době a době odpočinku, rozvázání pracovního poměru ze strany zaměstnavatele a zaměstnance a pracovní smlouvě.	Pracovní právo, práva a povinnosti zaměstnance i zaměstnavatele, bezp. práce, mzda, pracovní podmínky a nárok na dovolenou, činnost úřadu práce	Pc, 9. ročník		
Vyjmenuje a stručně charakterizuje globální problémy světa (ekologie, přelidnění, hladomor, nebezpečí jaderné katastrofy, civilizační choroby, nedostatek surovin a energie). Dokáže vysvětlit, co jsou obnovitelné energetické zdroje, jaké nové technologie člověk využívá (například recyklace odpadů).	Život člověka na planetě Zemi Planetární problémy, nové technologie a odpovědnost člověka za osud Země	Zeměpis, přírodopis		
Seznámí se s nejdůležitějšími mezinárodními organizacemi a vysvětlí jejich činnost (Rada Evropy, NATO, OSN aj.).	Svět a Evropa Mezinár. spolupráce a mezinár. společenství	Zeměpis		
Popíše jednotící prvky evropské civilizace (křesťanské náboženství, řecká filozofie, římské právo, společné zkušenosti evropských národů z katastrofických válek, společné zkušenosti z totalitních režimů). Objasní pojem integrace.	Evropské procesy – jednotící prvky evropské civilizace, společná zkušenost katastrofických válek a režimů, cizina a zaniklé kultury			
Formou řízeného rozhovoru se žák seznámí s pojmy evropská integrace, s institucemi Evropské unie a s mezinárodními organizacemi.	Myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané			
Vysvětlí pojem životní úroveň a dokáže říci, co může být ukazatelem životní úrovně. Objasní, komu je určena sociální síť. Seznámí se s oblastmi, do kterých je v současnosti orientována sociální politika státu. Rozlišuje, ze kterých zdrojů pochází příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své	Sociální vztahy Sociální vztahy – životní úroveň, sociální péče a sociální politika státu, druhy sociálních příspěvků			

PT

Očekávané výstupy	Učivo – obsah	Mezipřed. vztahy	Pozn.	
výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané. Dokáže vyjmenovat, které prvky charakterizují demokracii. Uvědomí si význam svobody slova a svobodného tisku pro demokracii. Vysvětlí pojem cenzura. Seznámí se se základními funkcemi tisku a masmédií. Žák provádí s pomocí učitele a v rámci diskuze se spolužáky rozbor aktuálních článků z novin a časopisů. Vede diskuzi se spolužáky a učitelem o různých typech sdělení a jejich funkci, seznámí se s rozdíly mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem. Rozlišuje sdělení potvrzující předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje. Vnímá postoje a názory autora v mediovaném sdělení, dokáže kriticky posoudit záměrnou manipulaci. Seznámí se s některými náboženskými sektami a s nebezpečím tzv. brainwashingu (vymývání mozku). Diskutuje o příčinách dopravních nehod a jejich předcházení, hledá správná řešení. Poskytne první pomoc při život ohrožujících stavech. Ví, jak se zachovat, pokud se stane účastníkem nebo svědkem dopravní nehody.	Výchova k demokracii Péče o demokracii, nezávislý tisk a veřejné mínění <i>Mediální výchova, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i> <i>Mediální výchova, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení</i> Nové náboženské směry Dopravní výchova	Český jazyk Český jazyk	PT PT DV	